

PROGRAMA D'ACTIVITATS D'EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA GLOBAL 2023

INTRODUCCIÓ

"LA SENSIBILITZACIÓ ÉS LA PRIMERA PASSA PER A LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL"

LA IMPORTÀNCIA DE L'ODS 4

EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I LA CIUTADANIA GLOBAL:

Procés socioeducatiu que promou una ciutadania crítica, responsable, compromesa i activa, personalment i col·lectiva, amb la transformació de la realitat global i local per construir un món més just, més equitatiu i més respectuós amb la diversitat i amb el medi ambient, en el qual totes les persones es puguin desenvolupar lliure i satisfactòriament.

Per saber que podem fer nosaltres per contribuir a un món més just, sostenible, igualitari i solidari, cal que primer sapiguem quines són les causes que provoquen els desequilibris i desigualtats mundials.

Amb aquest catàleg de recursos i activitats, el Fons Mallorquí de Cooperació ofereix als municipis socis iniciatives que integrin els diferents àmbits socials (ajuntament, entitats i centres escolars) en activitats que permeten donar a conèixer la tasca de cooperació que es duu a terme amb el seu suport.

Els recursos de sensibilització estan enfocats estimular la participació activa i crítica de la ciutadania i dotar-la d'eines per combatre el canvi climàtic, fer un consum responsable, aconseguir una veritable igualtat de gènere i conèixer en profunditat les causes i conseqüències dels moviments migratoris en l'àmbit mundial. Tot això, sempre lligat a la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

LA FITA 4.7 DELS ODS

Garantir que tots els aprenents adquireixin els coneixements i habilitats necessaris per promoure el desenvolupament sostenible, inclosos, entre d'altres, estils de vida sostenibles, la igualtat entre les persones, la promoció d'una cultura de pau i la no-violència, la ciutadania global i l'apreciació de la diversitat cultural i de la contribució de les cultures al desenvolupament sostenible.

COMPROMESOS AMB L'AGENDA 2030

COMPROMESOS AMB L'AGENDA 2030

Des de 2018 el Fons Mallorquí ha incorporat la promoció i aplicació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) com a eix d'acció prioritari. Per conèixer l'Agenda 2030 i implementar-la als ajuntaments oferim els següents recursos:

L'EXPOSICIÓ

Exposició que convida al visitant a acostar-se als 17 ODS així com a algunes de les seves metes que contribueixen a conèixer-los i a impulsar-los. Cada objectiu té unes metes específiques que orienten a les autoritats per a la seva consecució, la qual s'hauria d'aconseguir en els pròxims deu anys. Per assolir-les, tothom hi ha de posar de la seva part: els governs, el sector privat, la societat civil i totes les persones de forma individual. L'exposició està disponible també per a escoles i biblioteques i es pot oferir una petita dinamització.

- Estructura: 5 panells amb imatges i text en català a les dues cares.
- Dimensions: 2 m d'alçada per 1 m d'amplada (cada plafó).
- Suport: panells de cartó amb peus i amb possibilitat d'acoblar-se l'un a l'altre. No necessita paret.

FORMACIONS PER A ENTITATS

- L'Agenda 2030 com eina de transformació social: passos per localitzar l'Agenda.
- Els ODS a la planificació local.
- ODS 5: com mesurar i adaptar l'ODS 5 a la nostra realitat.
- Les biblioteques i l'Agenda 2030.
- Fonaments de la governança resiliència.
- Fons Europeus: Sobre el marc financer plurianual i el paquet Next Generation.

BIBLIOFONS

Bibliofons és una iniciativa del Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació que té com a objectiu difondre i facilitar l'accés a bibliografia relacionada amb la cooperació i la solidaritat. Per aquesta edició, el catàleg de llibres i recursos s'ha emmarcat en la campanya "Compromesos amb l'Agenda 2030" oferint als lectors bibliografia específica sobre els Objectius de Desenvolupament Sostenible. En qualsevol cas, el Bibliofons és un recurs destinat a les biblioteques municipals, les biblioteques dels centres educatius i altres entitats, i consisteix en l'accessió temporal d'una selecció de llibres adreçats a públic infantil, juvenil i adult, mitjançant una biblioteca mòbil.

LLIBRES PER ADULTS:

- *Estoy contigo*, de Melania G. Mazzucco.
- *Viatge al país dels blancs*, d'Ousman Umar.
- *Mudanzas*, de Luis Benvenuty.
- *Persépolis*, de Marjane Satrapi.
- *Blanc bo busca negre pobre*, de Gustau Nerín.
- *Vivir (bien) con menos. Sobre suficiencia y sostenibilidad*, de Manfred Linz, Jorge Riechman i Joaquim Sampere.
- *Refugiats climàtics, un gran repte del segle XXI*, de Miguel Pajares.
- *Això ho canvia tot*, de Naomi Kein.
- *Cuando la ayuda es el problema*, de Dambisa Moyo.
- *Contes que em van curar*, de Nadia Gulham.
- *Tu consumo puede cambiar el mundo: el poder de tus elecciones responsables, conscientes y críticas*, de Brenda Chavez
- *La novela del agua*, de Maja Lunde.
- *La agenda 2030. Implicaciones y retos para las administraciones locales*, de José Esteve Pardo.

LLIBRES INFANTILS I JUVENILS:

- *Podries*, de Joana Raspall.
- *Basura y más basura*, de Lucía Serrano.
- *Contes de bona nit per a nenes rebels vol. III, 100 dones immigrants que han canviat el món*, d'Elena Favilli.
- *A la sombra de los anacardos*, d'Antón Fortes.
- *La Greta i els gegants*, de Zoe Tucker i Zoe Persico.
- *Els somnis de la Nassima*, de Mercè Rivas.
- *Anne aquí, Sélima allí*, de Marie Feraud.

ODS 5: IGUALTAT DE GÈNERE

Les exposicions que presentam a continuació conviden a reflexionar sobre conviden a reflexionar sobre el protagonisme de les dones a context hostils i a conèixer la diversitat de despostes que elles mateixes han articulat activament davant la intransigència i les barreres dels entorns familiars, socials o culturals.

AL NÍGER, COM A LA RESTA DEL MÓN, ELLES TRIEN

Exposició de gran format de 6 panells dobles amb fotos i textos en català sobre dones nigerines que fan front a les desigualtats de gènere com a participants de projectes de cooperació, líders d'organitzacions locals o representants d'institucions públiques. L'exposició pot anar acompanyada d'un audiovisual.

TRENCANT ESTEREOTIPS. VEUS I RETRATS DE DONES

Exposició de doble recorregut que mostra, per una banda, un grup de dones palestines que han trencat amb les normes i els rols tradicionals de gènere i ens porta, per altra banda, una sèrie de retrats de dones senegaleses que s'han col·locat, malgrat les discriminacions diàries que patèixen, com a protagonistes de la seva pròpia història.

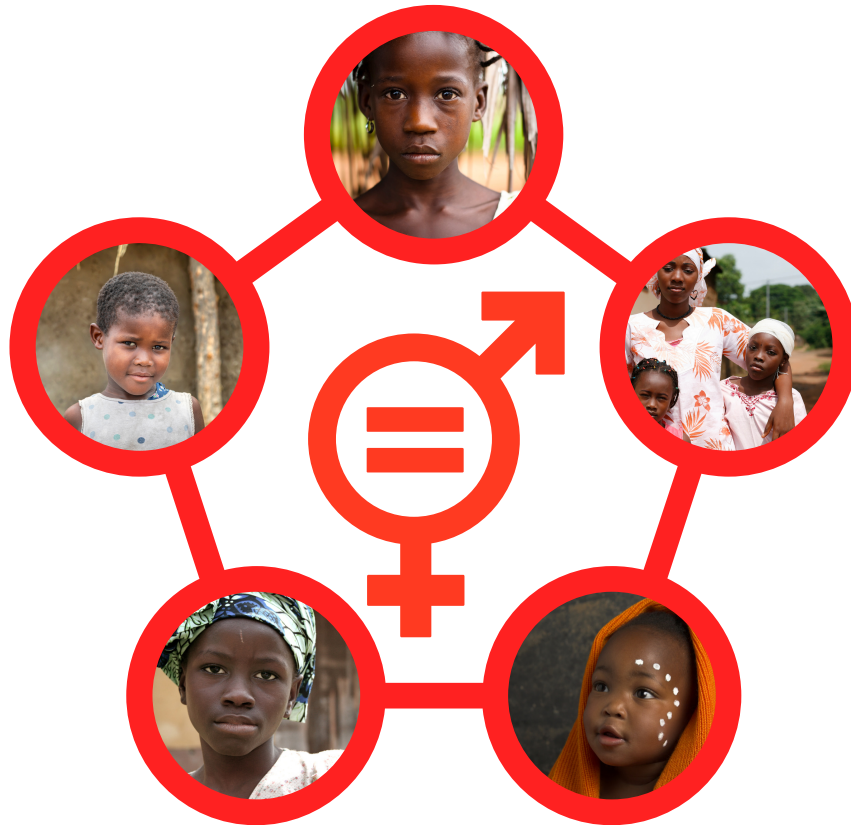
LES ELEGIDES

La igualtat de gènere és intrínseca a la democràcia i al bon govern. Les dades mostren que les dones estan sots representades en tots els nivells de presa de decisions a escala mundial i aconseguir la paritat de gènere a la vida política està lluny d'això. Les dades de 133 països mostren que les dones representen el 36% dels membres elegits localment.

UWAMAHORO, LA NINA AFRICANA

La igualtat de gènere no és només un dret humà fonamental, sinó una base necessària per a un món pacífic, pròsper i sostenible. Donar a les dones i les nines igualtat d'accés a l'educació, l'atenció mèdica, el treball decent i la representació en els processos de presa de decisions polítiques i econòmiques impulsarà les economies sostenibles i beneficiarà a les societats i a la humanitat en general.

Amb la finalitat d'empoderar un col·lectiu de dones ruandeses, l'ONG Taula per Ruanda i Àfrica presenta aquest projecte que consisteix en fer arribar un exemplar d'Uwamahoro, la nina africana, a aquelles entitats que ho sol·licitin -espais municipals, centres educatius o biblioteques- un exemplar de la pepa Uwamahoro.

Amb l'adquisició de la pepa, s'oferirà a les biblioteques i col·legis la possibilitat de disposar d'un contacontes i/o la Guia Didàctica del projecte a més d'un fòrum sobre el projecte i la història d'Uwamahoro amb la comunitat educativa (claustre i/o associació de famílies), bibliotecàries imembre/s de Taula per Ruanda i Àfrica.

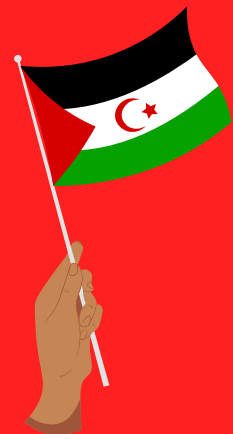
La pepa vol ser un instrument per sensibilitzar la població infantil de l'Illa de Mallorca sobre la realitat de la infància a l'Àfrica subsahariana, especialment de les nines, fomentant l'educació en els valors del respecte per la diversitat, la tolerància, la solidaritat i la igualtat de gènere.

MOBILITAT HUMANA

EL SÀHARA, UN POBLE SENSE TERRA

La història del poble sahrauí mereix esser difosa. A través d'aquesta oferta d'activitats es poden conèixer les causes del seu exili i com s'organitzen i viuen als campaments.

L'EXPOSICIÓ

L'exposició fa un recorregut cronològic per la història del poble sahrauí d'ençà de la colonització espanyola del Sàhara Occidental i fins a l'actual estancament d'una situació que legalment encara és responsabilitat de l'estat espanyol. A més a més, destaca determinats aspectes com ara les característiques i el funcionament dels campaments de refugiats de Tindouf a Algèria, on resideix el govern a l'exili; el mur que separa la zona ocupada pel Marroc dels territoris alliberats pel Front Polisario; i el paper fonamental que exerceixen les dones en l'organització dels serveis i la vida quotidiana dels refugiats.

- **Estructura:** 5 panells amb imatges i text en català a les dues cares.
- **Dimensions:** 2 m d'alçada per 1 m d'amplada (cada plafó).
- **Suport:** panells de cartó amb peus i amb possibilitat d'acoblar-se l'un a l'altre. No necessita paret.

CONTACONTES DEL DESERT

En aquest contacontes, dirigit a públic infantil o juvenil, un mestre o mestra sahrauí explica un conte en àrab, que serà traduït al català de manera simultània per un altre contacontes acompanyant. A través del conte s'expliquen les característiques del poble sahrauí i la seva relació històrica amb l'estat espanyol. Es mostren fotografies sobre la vida als campaments de refugiats, els costums, les característiques del desert, com es prepara el té, quines són les vestimentes típiques i els balls tradicionals.

La migració, l'asil i el model de ciutat són trets definitoris de les realitats locals. Les ciutats són llocs on la gent es reuneix per viure, treballar i trobar oportunitats. Mentre que la migració és gestionada principalment pels governs nacionals, les autoritats estan assumint la realitat diària de l'allotjament social i econòmic dels nouvinguts i la seva interacció amb la comunitat d'acollida.

L'EXPOSICIÓ

A ***Migracions i fronteres***, José Palazón presenta la crua realitat dels migrants de diferents parts del món. En concret, a Grècia, Melilla i Calais (França). El dret a sortir del mateix país està reconegut per la Declaració Universal dels Drets Humans: és un component essencial de la llibertat humana i, com a tal, ha de ser salvaguardat. Això no obstant, existeix un discurs de criminalització i cada vegada augmenta la despesa per militaritzar les fronteres, el foment de polítiques de rebuig i expulsió, les devolucions en calent, així com la signatura de tractats per assignar a tercers països el control migratori a canvi d'ajudes internacionals.

- **Estructura:** 22 fotografies + 6 plafons informatius.
- **Dimensions** 50 x 70 cm cada fotografia.
- **Suport:** les fotografies duen un suport incorporat. No necessita paret.

TAULES DE CONVIVÈNCIA

Durant el 2023, el Fons Mallorquí durà a terme tres taules de convivència a tres municipis de Mallorca, en col·laboració amb l'entitat "Trobada marroquina". La taula de convivència és una iniciativa per abordar problemes de convivència en la nostra comunitat i buscar solucions a llarg termini. La taula de convivència inclou representants d'autoritats locals, comunitat i altres grups d'interès, i comptarà amb experts en temes de convivència i representants de mitjans de comunicació locals.

A través de les activitats proposades es vol promoure la implicació de la ciutadania en la reducció de les desigualtats i injustícies socials. Per això, es tendran en compte les diferents realitats que conviuen en la nostra illa i sobre les causes i els desequilibris entre comunitats, promoure la cultura de pau, la prevenció i solució pacífica de conflictes, la defensa dels drets humans, econòmics, socials i culturals, així com dels drets col·lectius dels pobles.

CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

COMERÇ JUST I AGENDA 2030

"Assolim els ODS amb el Comerç Just" té com a objectiu conscienciar als i les consumidors mallorquines sobre el seu poder per canviar les regles de comerç internacional a través del comerç just i així combatre els mecanismes que consoliden la pobresa, la desigualtat entre nords i sud global i assegurar la sostenibilitat ambiental.

L'EXPOSICIÓ

Comprar just o just comprar? La teva compra mou el món: és una exposició que acompanya el visitant a descobrir el comerç just mitjançant articles d'ús diari com ara la roba, el cacau, el cafè, el sucre, etc., i la realitat de qui ha produït aquests béns. Per a un públic general a partir de 12 anys.

- **Estructura:** panells de contraxapat de fusta fressats amb encaixos fàcilment muntables.
- **Dimensions:** una vegada muntada ocupa 6 metres lineals per 2 d'alçada.
- **Suport:** autosuportables.

PARADETA DE
COMERÇ JUST
INCLOSA A TOTES
LES ACTIVITATS!

ELS CONTACONTES:

- **Haki, la papallona màgica:** A partir de la història de dues nines de 6 anys de països diferents, el cacau i l'efecte papallona es treballen els valors del comerç just. Recomenat per a infants de 5 a 8 anys.
- **Les vambes de la Sofia:** Història d'una nina d'un país d'Àsia que té un somni. Gràcies a l'ajuda de l'"home del números" i al seu gran esforç, el seu desig es farà realitat. Es treballa el dret a l'educació i l'equitat de gènere a través de l'empoderament de la dona. Recomenat per a infants de 8 a 12 anys.

EL TALLER:

La roba i les etiquetes: Partint de la informació que trobam a la roba que portam, descobrim on ha estat fabricada i explicam el funcionament de les grans multinacionals i el poder que tenim com a consumidors/es per transformar el món cap a un de més just i sostenible. Taller per a joves a partir de 14 anys.

ACCIÓ PEL CLIMA

Davant una realitat indiscutible com l'escalfament de la Terra i la seva repercussió en el local i en el global, i sabent que la crisi climàtica no entén de fronteres, entenem que hem de donar a conèixer la realitat global eix temàtic el Fons Mallorquí hi engloba totes aquelles actuacions orientades a disminuir els efectes del canvi climàtic i millorar la resiliència de les poblacions davant dels efectes adversos generats per aquests canvis.

L'EXPOSICIÓ: L'AIGUA, MÉS QUE UN RECURS, PART DEL QUE SOM

Partint de la pregunta "què impedeix que més de 900 milions de persones arreu del món tinguin aigua?" aquesta exposició analitza la problemàtica de l'aigua al món des de diferents vessants: sobre explotació, contaminació, mercantilització, bona gestió, instrumentació política, petjada hídrica, etc..

- Estructura: 5 panells dobles amb textos i fotografies de gran format.
- Dimensions 200 x 100 cm cada plafó.
- Suport: els plafons s'aguanten sols. No necessita paret.

EL TALLER: LA COLLITA DEL FUTUR

La present iniciativa proposa a través d'una activitat lúdica, definida i continguda com és un joc de taula, promoure els ODS i reflexionar sobre les desigualtats provocades pel sistema global, versant principalment en el canvi climàtic.

Treball solidari s'encarregarà de presentar i distribuir aquest joc entre els ajuntaments i centres juvenils dins l'àmbit no formal com a recurs educatiu i lúdic, amb l'objectiu de consolidar la consciència i comprensió sobre la crisi climàtica i fomentar la seva participació activa davant el desafiament global.

El joc ens proposarà convertir-nos en agricultors i agricultores de Burkina Faso amb l'objectiu de comprar, sembrar, regar i collir els cultius per vendre'ls al mercat local abans que acabi la temporada. En el recorregut per el taulell de joc, ens trobarem amb preguntes i reptes relacionats amb la crisi climàtica i els ODS, entre d'altres.

S'establiran aliances amb els ajuntaments, com a titulars d'obligació, i altres recursos municipals i es preveu un pla de distribució, acompanyament i seguiment per conèixer l'adequació del recurs a les demandes municipals i l'impacte entre els i les joves, titulars de drets.